

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет здоров'я, фізичного виховання і спорту
Кафедра фізичної реабілітації та біокінезіології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
« 14 » 08 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Відновне лікування при порушення діяльності
опорно-рухового апарату
(за професійними спрямуваннями)**

Для студентів

Спеціальності: 227 - Фізична терапія, ерготерапія

Освітнього рівня: Перший (бакалаврський)

Освітньої програми: Фізична реабілітація, ерготерапія

Спеціалізації:

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма: 1064/РД
(підпис) Жильцов (прізвище, ініціали)
« 14 » 08 2020 р.

Київ – 2020

Розробники:

Іващенко С.М., доктор медичних наук, професор, професор кафедри фізичної реабілітації та біокінезіології; Савченко В.М., доктор медичних наук, професор, зав. кафедри, кафедра фізичної реабілітації та біокінезіології.

Викладачі:

Іващенко С.М., доктор медичних наук, професор, професор кафедри фізичної реабілітації та біокінезіології.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри фізичної реабілітації та біокінезіології

Протокол від 31.08.2020 р. № 1

Завідувач кафедри (В.М.Савченко)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) «Здоров'я людини»
_____. 2020 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи) (В.М. Савченко)
(підпис)

Робочу програму перевірено
_____. 2020 р.

Заступник директора/декана _____ (О.С. Комоцька)
(підпис)

Пролонговано :

На 20__/20__ н.р _____ (_____) . «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р _____ (_____) . «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р _____ (_____) . «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р _____ (_____) . «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р _____ (_____) . «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	Денна	Заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	8 /240	
Курс	4	
Семестр	7	
Кількість модулів	8	
Обсяг кредитів	8	
Обсяг годин, в тому числі:	240	
Аудиторні	112	
Модульний контроль	16	
Семестровий контроль	30	
Самостійна робота	82	
Форма семестрового контролю	Екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – формування сучасного мислення та системи спеціальних знань з основ фізичної реабілітації / фізичної терапії при захворюваннях опорно-рухового апарату (ОРА) і умінь щодо організації та проведення реабілітаційних заходів при різноманітних захворюваннях і травмах опорно-рухового апарату.

Завдання дисципліни:

1. (ЗК-01) Набути знання та розуміння предметної області у сфері професійної діяльності.
2. (СК-04) Сформувати здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні та соціальні аспекти у практиці фізичної терапії та ерготерапії.
3. (СК-05) Сформувати здатність провадити безпечну для пацієнта / клієнта та фахівця практичну діяльність з фізичної терапії та ерготерапії в галузі травматології та ортопедії, а також в інших областях медицини.
4. (СК-08) Сформувати здатність ефективно реалізовувати програми фізичної терапії та ерготерапії.
5. (СК-09) Сформувати здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта / клієнта.
  1. Надати знання про основні види травм і захворювань опорно-рухового апарату, основні патологічні процеси при них та клінічну картину таких станів.

2. Надати знання та сформувати навички застосування фізикальних, мануальних та інструментальних методів дослідження при травмах і захворюваннях опорно-рухового апарату, об'єктивного оцінювання отриманих результатів обстеження.
3. Описати теоретичні та методологічні основи застосування засобів і методів фізичної реабілітації та фізіотерапії з метою відновлення стану здоров'я та рівня працездатності осіб з травмами або захворюваннями опорно-рухового апарату.
4. Надати знання та сформувати навички складання індивідуальних програм фізичної реабілітації пацієнтів з використанням різноманітних засобів фізичної терапії на всіх етапах реабілітації (стаціонарному, амбулаторно-поліклінічному і санаторному) при травмах і захворюваннях опорно-рухового апарату.
5. Надати знання та сформувати навички у здійсненні заходів динамічного спостереження (моніторингу) стану здоров'я пацієнтів в період застосування заходів фізичної реабілітації та фізіотерапії, у вмінні об'єктивно оцінювати результати такого спостереження з метою корекції реабілітаційних програм пацієнтів.

3. Результати навчання за дисципліною

1. (ПР-2) Демонструвати здатність проводити фізичну терапію пацієнтів/клієнтів різного віку зі складними патологічними процесами та порушеннями.
2. (ПР-4) Демонструвати уміння виконувати обстеження пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп, використовуючи відповідний інструментарій.
3. (ПР-11) Демонструвати уміння прогнозувати результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій та мультисистемній патології.
4. (ПР-12) Постійно дотримуватись безпеки для практикуючого фахівця та пацієнта/клієнта.
5. (ПР-13) Демонструвати уміння проводити самостійну практичну діяльність за фахом.
6. Знати основні види травм і захворювань ОРА, основні патологічні процеси при травмах і захворюваннях ОРА, їх клінічну картину.
7. Вміти застосовувати фізикальні, мануальні та інструментальні методи дослідження для оцінки стану, здійснення динамічного контролю за станом пацієнтів з травмами та захворюваннями ОРА. На основі одержаних даних вміти встановлювати реабілітаційний діагноз.

8. Вміти застосувати знання характеристик травматичного шоку, його перебігу, основних видів та ознак переломів кісток. Вміти здійснювати транспортну іммобілізацію при ушкодженні кісток. Володіти методикою долікарської допомоги під час травм шиї, хребта, грудної клітини, кінцівок.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
<u>Змістовий модуль 1.</u>							
Основні принципи організації процесу відновного лікування хворих в травматології і ортопедії							
Л 1. Поняття про реабілітацію в травматології і ортопедії.	2	2					
Л 2. Завдання і принципи фізичної реабілітації в травматології і ортопедії.	2	2					
ПЗ 1. Засоби відновного лікування в травматології і ортопедії	4			2			2
ПЗ 2. Методи відновного лікування в травматології і ортопедії	2			2			
ПЗ 3. Особливості лікувальної фізичної культури при відновному лікуванні	4			2			2
ПЗ 4. Особливості застосування методик масажу при відновному лікуванні	2			2			
ПЗ 5. Характеристика умов, що забезпечують підвищення ефективності відновного лікування	2			2			
ПЗ 6. Морально-психологічні якості фахівця з відновного лікування	4			2			2
Модульний контроль	2						
Разом	24	4		12			6
<u>Змістовий модуль 2.</u>							
Засоби на методи відновного лікування хворих в травматології і ортопедії							

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Л 3. Характеристика засобів фізичної реабілітації в травматології і ортопедії	2	2					
Л 4. Особливості застосування лікувальної фізичної культури в травматології і ортопедії	2	2					
ПЗ 7. Характеристика вмінь і навичок фахівця з відновного лікування	4			2			2
ПЗ 8. Відновне лікування при основних видах порушень постави	4			2			2
ПЗ 9. Відновне лікування при різних стадіях сколіозу	4			2			2
ПЗ 10. Відновне лікування при різних ступенях плоскостопості	4			2			2
ПЗ 11. Відновне лікування при вродженій клишоногості	4			2			2
ПЗ 12. Відновне лікування при вродженій кривошій	4			2			2
Модульний контроль	2						
Разом	30	4		12			12
<u>Змістовий модуль 3.</u>							
<u>Відновне лікування при поширених захворюваннях опорно-рухового апарату</u>							
Л 5. Особливості фізичної реабілітації при природжених захворюваннях опорно-рухового апарату	2	2					
ПЗ 13. Відновне лікування при дисплазії кульшового суглобу	4			2			2
ПЗ 14. Відновне лікування при вродженому вивиху стегна	4			2			2
ПЗ 15. Відновне лікування при артрогрипозі	4			2			2
ПЗ 16. Відновне лікування при травмах опорно-рухового апарату у дітей	4			2			2
ПЗ 17. Відновне лікування при захворюваннях опорно-рухового апарату у дітей	4			2			2
Модульний контроль	2						
Разом	24	2		10			10

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 4.							
Відновне лікування при травмах елементів опорно-рухового апарату людини							
Л 6. Травма і травматична хвороба. Основні поняття. Основні патологічні прояви	2	2					
ПЗ 18. Відновне лікування при артритах	4			2		2	
ПЗ 19. Відновне лікування при остеоартрозах	4			2		2	
ПЗ 20. Відновне лікування при пошкодженнях плечового суглобу	4			2		2	
ПЗ 21. Відновне лікування при пошкодженнях кульшового суглобу	4			2		2	
ПЗ 22. Відновне лікування при пошкодженнях ліктьового суглобу	4			2		2	
Модульний контроль	2						
Разом	24	2		10		10	
Змістовий модуль 5.							
Особливості відновного лікування при пошкодженнях кісток і суглобів							
Л 7. Суглоби людини. Анатомія і фізіологія. Особливості травм, ушкоджень та хвороб суглобів	2	2					
ПЗ 23. Відновне лікування при пошкодженнях колінного суглобу	4			2		2	
ПЗ 24. Відновне лікування при пошкодженнях ключиці	4			2		2	
ПЗ 25. Відновне лікування при пошкодженнях лопатки	4			2		2	
ПЗ 26. Відновне лікування при переломах плечової кістки	4			2		2	
ПЗ 27. Відновне лікування при переломах кісток передпліччя	4			2		2	
Модульний контроль	2						
Разом	24	2		10		10	
Змістовий модуль 6.							
Особливості відновного лікування при переломах кісток та захворюваннях							

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
опорно-рухового апарату людини							
Л 8. Види лікування при пошкодженнях довгих трубчастих кісток	2	2					
ПЗ 28. Відновне лікування при переломах стегна	4			2			2
ПЗ 29. Відновне лікування при переломах кісток гомілки	4			2			2
ПЗ 30. Відновне лікування при переломах кісток кисті	4			2			2
ПЗ 31. Відновне лікування при переломах кісток стопи	4			2			2
ПЗ 32. Відновне лікування при остеохондрозі	4			2			2
Модульний контроль	2						
Разом	24	2		10			10
Змістовий модуль 7.							
Відновне лікування при типових захворюваннях і пошкодженнях елементів опорно-рухового апарату людини							
Л 9. Відновне лікування при пошкодженнях кінцівок	2	2					
Л 10. Відновне лікування при пошкодженнях хребта	2	2					
ПЗ 33. Відновне лікування при остеопорозі	4			2			2
ПЗ 34. Відновне лікування при остеохондропатіях	4			2			2
ПЗ 35. Відновне лікування при анкілозуючому спондиліозі	4			2			2
ПЗ 36. Відновне лікування при пошкодженнях шийного відділу хребта	4			2			2
ПЗ 37. Відновне лікування при пошкодженнях грудного відділу хребта	4			2			2
ПЗ 38. Відновне лікування при пошкодженнях поперекового відділу хребта	4			2			2
Модульний контроль	2						

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Разом	30	4		12			12
<u>Змістовий модуль 8.</u>							
Відновне лікування при специфічних видах пошкоджень і захворювань опорно-рухового апарату							
Л 11. Відновне лікування при пошкодженнях тазу	2	2					
Л 12. Відновне лікування при щелепно-лицевих травмах	2	2					
ПЗ 39. Відновне лікування при переломах куприка	4			2			2
ПЗ 40. Відновне лікування при переломах кісток лицевого черепа	4			2			2
ПЗ 41. Відновне лікування при переломах кісток мозкового черепа	4			2			2
ПЗ 42. Відновне лікування при переломах кісток тазу	4			2			2
ПЗ 43. Відновне лікування при переломах ребер	4			2			2
ПЗ 44. Відновне лікування при переломах грудини	4			2			2
Модульний контроль	2						
Разом	30	4		12			12
Підготовка та проходження контрольних заходів	30						
Усього	240	24	-	88	-	-	82

6. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Основні принципи організації процесу відновного лікування хворих в травматології і ортопедії

Лекція 1.

Поняття про реабілітацію в травматології і ортопедії

Основні питання / ключові слова: Визначення поняття «РЕАБІЛІТАЦІЯ», та його тлумачення по відношенню до травматології і ортопедії.

Основні питання / ключові слова: Загальна реабілітація. Різниця між фізичною і медичною реабілітацією. Основні поняття і специфічні терміни, що використовуються в галузі відновного лікування хворих.

Лекція 2.

Завдання і принципи фізичної реабілітації в травматології і ортопедії

Основні питання / ключові слова: Основні завдання відновного лікування хворих у сфері травматології і ортопедії. Основні питання / ключові слова: завдання відновного лікування травмованих осіб, принципи організації процесу реабілітації пацієнтів.

Практичне заняття 1.

Засоби відновного лікування в травматології і ортопедії.

Основні питання / ключові слова: засоби відновного лікування, які застосовуються в процесі обстеження і реабілітації пацієнтів травматологічних відділень лікувальних закладів.

Практичне заняття 2.

Методи відновного лікування в травматології і ортопедії.

Основні питання / ключові слова: Основні методи, що застосовуються в процесі відновного лікування хворих (фізикальні та мануальні методи впливу). Роль інструментальних методів дослідження в діагностиці патологічних станів опорно-рухового апарату.

Практичне заняття 3.

Особливості лікувальної фізичної культури при відновному лікуванні

Основні питання / ключові слова: Застосування лікувальної фізичної культури в процесі відновного лікування пацієнтів з патологічними змінами стану органів опорно-рухового апарату. Основні методики лікувальної фізичної культури та оцінка їх ефективності.

Практичне заняття 4.

Особливості застосування методик масажу при відновному лікуванні

Основні питання / ключові слова: Застосування масажу в процесі відновного лікування пацієнтів з патологічними змінами стану органів опорно-рухового апарату. Основні методики лікувального масажу та оцінка їх ефективності.

Практичне заняття 5.

Характеристика умов, що забезпечують підвищення ефективності відновного лікування

Основні питання / ключові слова: Описання умов, потрібних для забезпечення високого рівня ефективності заходів відновного лікування пацієнтів з травмами і захворюваннями органів опорно-рухового апарату.

Практичне заняття 6.

Морально-психологічні якості фахівця з відновного лікування

Основні питання / ключові слова: Роль визначених морально-психологічних якостей фахівця з відновного лікування хворих у забезпеченні високого рівня ефективності та надійності його діяльності за професійним призначенням.

Рекомендована література

1. Хірургія, травматологія, анестезіологія, інтенсивна терапія. Навчальне видання під редакцією Ф.С. Глумчера, П.Д. Фоміна, Е.Г. Педченка — К.: ВСИ «Медицина», 2012. — 736 с.
2. Склярєнко Є.Т. Травматологія і ортопедія: Підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів. – К.: Здоров'я, 2005. – 384 с.
3. Травматологія і ортопедія: [посібник для практичних занять] / за редакцією професора О.А. Бур'янова. – К.: Книга плюс, 2006. – 135 с.
4. Букуп К. Клінічне дослідження кісток, суглобів та м'язів: переклад з англійської – М.: Медична література, 2008. – 320 с.
5. Джеффри Г. Фізикальні дослідження кістково-м'язової системи. Ілюстроване керівництво / Переклад з англійської під редакцією С.П. Миронова, - М.: Видання БИНОМ Лабораторія знань, 2011. - 472 с.

Змістовий модуль 2.

Засоби на методи відновного лікування хворих в травматології і ортопедії

Лекція 3.

Характеристика засобів фізичної реабілітації в травматології і ортопедії

Основні питання / ключові слова: Основні поняття відносно реабілітації хворих в травматології і ортопедії. Класифікація сучасних засобів і методів відновного лікування.

Лекція 4.

Особливості застосування лікувальної фізичної культури в травматології і ортопедії

Основні питання / ключові слова: Роль лікувальної фізичної культури у забезпеченні позитивного ефекту в реабілітації пацієнтів з травмами та захворюваннями органів опорно-рухового апарату.

Практичне заняття 7.

Характеристика вмінь і навичок фахівця з відновного лікування

Основні питання / ключові слова: Докладний опис вмінь і навичок, потрібних для успішної професійної діяльності фахівців з фізичної реабілітації та фізіотерапії. Застосування цих вмінь і навичок в процесі відновного лікування хворих.

Практичне заняття 8.

Відновне лікування при основних видах порушень постави

Основні питання / ключові слова: Характеристика основних видів порушень постави. Визначення постави людини. Методи відновного лікування, що застосовуються з метою корекції постави пацієнтів.

Практичне заняття 9.

Відновне лікування при різних стадіях сколіозу

Основні питання / ключові слова: Характеристика сколіозу як окремої нозологічної форми захворювань. Опис морфологічних змін хребта при різних стадіях сколіозу. Застосування заходів відновного лікування при сколіозі.

Практичне заняття 10.

Відновне лікування при різних ступенях плоскостопості

Основні питання / ключові слова: Характеристика плоскостопості як окремої нозологічної форми захворювань. Опис морфологічних змін стопи людини при різних ступенях плоскостопості. Застосування заходів відновного лікування при плоскостопості.

Практичне заняття 11.

Відновне лікування при вродженій клишоногості

Основні питання / ключові слова: Характеристика вродженої клишоногості як окремої нозологічної форми захворювань. Опис морфологічних змін нижніх кінцівок дитини при вродженій клишоногості. Застосування заходів відновного лікування при вродженій клишоногості.

Практичне заняття 12.

Відновне лікування при вродженій кривошії

Основні питання / ключові слова: Характеристика вродженої кривошії як окремої нозологічної форми захворювань. Опис морфологічних змін шийного відділу хребта при вродженій кривошії. Застосування заходів відновного лікування при вродженій кривошії.

Рекомендована література

1. Скляренко Є.Т. Травматологія і ортопедія: Підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів – К.: Здоров'я, 2005. – 384 с.

3. Травматологія і ортопедія: [посібник для практичних занять] / за ред. проф. О.А. Бур'янова. – К.: Книга плюс, 2006. – 135 с.

3. Пархотик І.І. Фізична реабілітація при травмах верхніх кінцівок / І.І. Пархотик. – Київ: Олімпійська література, 2007. – 279 с.

4. Джеффри Г. Фізикальні дослідження кістково-м'язової системи. Ілюстроване керівництво / Переклад з англійської під редакцією С.П. Миронова, - М.: Видання БИНОМ Лабораторія знань, 2011. - 472 с.

5. Міжнародна статистична класифікація хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я. 10-й перегляд. — К.: Здоров'я, 2001. — Т. 3. — 817 с.

Змістовий модуль 3.

Відновне лікування при поширених захворюваннях опорно-рухового апарату

Лекція 5.

Особливості фізичної реабілітації при природжених захворюваннях опорно-рухового апарату.

Основні питання / ключові слова: Відміни комплексу заходів фізичної реабілітації, які застосовуються для відновного лікування пацієнтів з природженими патологічними станами органів опорно-рухового апарату.

Практичне заняття 13.

Відновне лікування при дисплазії кульшового суглобу

Основні питання / ключові слова: Етіологія, патогенез, клініка, діагностика та сучасні методи фізіотерапії і реабілітації, що застосовуються з метою відновного лікування хворих з дисплазією кульшового суглобу.

Практичне заняття 14.

Відновне лікування при вродженому вивиху стегна

Основні питання / ключові слова: Етіологія, патогенез, клініка, діагностика та сучасні методи фізіотерапії і реабілітації, що застосовуються з метою відновного лікування хворих з вродженими вивихами стегна.

Практичне заняття 15.

Відновне лікування при артрогрипозі

Основні питання / ключові слова: Етіологія, патогенез, клініка, діагностика та сучасні методи фізіотерапії і реабілітації, що застосовуються з метою відновного лікування хворих з різними формами артрогрипозу.

Практичне заняття 16. Відновне лікування при травмах опорно-рухового апарату у дітей

Основні питання / ключові слова: Особливості методик застосування засобів фізичної реабілітації та фізіотерапії з метою відновного лікування постраждалих при травмах опорно-рухового апарату в дитячому віці.

Практичне заняття 17.

Відновне лікування при захворюваннях опорно-рухового апарату у дітей

Основні питання / ключові слова: Особливості методик застосування засобів фізичної реабілітації та фізіотерапії з метою відновного лікування пацієнтів при захворюваннях опорно-рухового апарату в дитячому віці.

Рекомендована література

1. Скляренко Є.Т. Травматологія і ортопедія: Підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів – К.: Здоров'я, 2005. – 384 с.
3. Травматологія і ортопедія: [посібник для практичних занять] / за ред. проф. О.А. Бур'янова. – К.: Книга плюс, 2006. – 135 с.
3. Пархотик І.І. Фізична реабілітація при травмах верхніх кінцівок / І.І. Пархотик. – Київ: Олімпійська література, 2007. – 279 с.
4. Джеффри Г. Фізикальні дослідження кістково-м'язової системи. Ілюстроване керівництво / Переклад з англійської під редакцією С.П. Миронова, - М.: Видання БИНОМ Лабораторія знань, 2011. - 472 с.
5. Міжнародна статистична класифікація хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я. 10-й перегляд. — К.: Здоров'я, 2001. — Т. 3. — 817 с.

Змістовий модуль 4.

Відновне лікування при травмах елементів опорно-рухового апарату людини

Лекція 6.

Травма і травматична хвороба. Основні поняття. Основні патологічні прояви

Основні питання / ключові слова: Поняття про травму і травматичну хворобу. Загальна класифікація видів травм. Стадії протікання травматичної хвороби. Засоби відновного лікування, що застосовуються з метою реабілітації пацієнтів з травмами.

Практичне заняття 18.

Відновне лікування при артритях

Основні питання / ключові слова: Етіологія, патогенез, клініка, діагностика та сучасні методи фізіотерапії і реабілітації, що застосовуються з метою відновного лікування хворих з різними формами артритів.

Практичне заняття 19.

Відновне лікування при остеоартрозах

Основні питання / ключові слова: Етіологія, патогенез, клініка, діагностика та сучасні методи фізіотерапії і реабілітації, що застосовуються з метою відновного лікування хворих з різними формами остеоартрозів.

Практичне заняття 20.**Відновне лікування при пошкодженнях плечового суглобу**

Основні питання / ключові слова: Типові види пошкоджень елементів плечового суглобу. Механізм травми, симптоматика, клінічні прояви, невідкладна допомога, методи лікування та реабілітації постраждалих.

Практичне заняття 21.**Відновне лікування при пошкодженнях кульшового суглобу**

Основні питання / ключові слова: Типові види пошкоджень елементів кульшового суглобу. Механізм травми, симптоматика, клінічні прояви, невідкладна допомога, методи лікування та реабілітації постраждалих.

Практичне заняття 22.**Відновне лікування при пошкодженнях ліктьового суглобу**

Основні питання / ключові слова: Типові види пошкоджень елементів ліктьового суглобу. Механізм травми, симптоматика, клінічні прояви, невідкладна допомога, методи лікування та реабілітації постраждалих.

Змістовий модуль 5.**Особливості відновного лікування при пошкодженнях кісток і суглобів**

Основні питання / ключові слова: Основні особливості застосування засобів і методик лікування пацієнтів при різноманітних видах пошкоджень у них кісток та суглобів. Особливості індивідуальних програм відновного лікування таких пацієнтів.

Лекція 7.**Суглоби людини. Анатомія і фізіологія. Особливості травм, ушкоджень та хвороб суглобів**

Основні питання / ключові слова: Загальні відомості про структуру та функціонування суглобів тіла людини. Особливості механізмів виникнення травм суглобів, а також специфіка перебігу поширених хронічних захворювань суглобів людини.

Практичне заняття 23.**Відновне лікування при пошкодженнях колінного суглобу**

Основні питання / ключові слова: Загальна характеристика засобів і методик відновного лікування, що застосовуються з метою фізичної реабілітації пацієнтів з різними видами пошкоджень колінного суглобу.

Практичне заняття 24.**Відновне лікування при пошкодженнях ключиці**

Основні питання / ключові слова: Загальна характеристика засобів і методик відновного лікування, що застосовуються з метою фізичної реабілітації пацієнтів з різними видами пошкоджень ключиці.

Практичне заняття 25.**Відновне лікування при пошкодженнях лопатки**

Основні питання / ключові слова: Загальна характеристика засобів і методик відновного лікування, що застосовуються з метою фізичної реабілітації пацієнтів з різними видами пошкоджень лопатки.

Практичне заняття 26.**Відновне лікування при переломах плечової кістки**

Основні питання / ключові слова: Особливості застосування сучасних методик відновного лікування пацієнтів з метою їх реабілітації після отримання ними перелому плечової кістки. Вибір оптимальних засобів реабілітації, віддалені наслідки травми.

Практичне заняття 27.**Відновне лікування при переломах кісток передпліччя**

Основні питання / ключові слова: Особливості застосування сучасних методик відновного лікування пацієнтів з метою їх реабілітації після отримання ними переломів кісток передпліччя. Вибір оптимальних засобів реабілітації, віддалені наслідки травми.

Рекомендована література

1. Склярєнко Є.Т. Травматологія і ортопедія: Підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів – К.: Здоров'я, 2005. – 384 с.
3. Травматологія і ортопедія: [посібник для практичних занять] / за ред. проф. О.А. Бур'янова. – К.: Книга плюс, 2006. – 135 с.
3. Пархотик І.І. Фізична реабілітація при травмах верхніх кінцівок / І.І. Пархотик. – Київ: Олімпійська література, 2007. – 279 с.
4. Джеффри Г. Фізикальні дослідження кістково-м'язової системи. Ілюстроване керівництво / Переклад з англійської під редакцією С.П. Миронова, - М.: Видання БИНОМ Лабораторія знань, 2011. - 472 с.
5. Міжнародна статистична класифікація хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я. 10-й перегляд. — К.: Здоров'я, 2001. — Т. 3. — 817 с.

містовий модуль 6.

Особливості відновного лікування при переломах кісток та захворюваннях опорно-рухового апарату людини

Лекція 8.

Види лікування при пошкодженнях довгих трубчастих кісток

Основні питання / ключові слова: Особливості анатомічної структури довгих трубчастих кісток. Види травм довгих трубчастих кісток. Сучасна методи лікування різних видів пошкоджень довгих трубчастих кісток.

Практичне заняття 28.

Відновне лікування при переломах стегна

Основні питання / ключові слова: Механізм виникнення переломів стегна. Клініка, діагностика, сучасні методи лікування. Засоби фізіотерапії і реабілітації, що застосовуються з метою відновного лікування постраждалих з переломами стегна.

Практичне заняття 29.

Відновне лікування при переломах кісток гомілки

Основні питання / ключові слова: Механізм виникнення переломів кісток гомілки. Клініка, діагностика, сучасні методи лікування. Засоби фізіотерапії і реабілітації, що застосовуються з метою відновного лікування постраждалих з переломами кісток гомілки.

Практичне заняття 30.

Відновне лікування при переломах кісток кисті

Основні питання / ключові слова: Механізм виникнення переломів кісток кисті. Клініка, діагностика, сучасні методи лікування. Засоби фізіотерапії і реабілітації, що застосовуються з метою відновного лікування постраждалих з переломами кісток кисті.

Практичне заняття 31.

Відновне лікування при переломах кісток стопи

Основні питання / ключові слова: Механізм виникнення переломів кісток стопи. Клініка, діагностика, сучасні методи лікування. Засоби фізіотерапії і реабілітації, що застосовуються з метою відновного лікування постраждалих з переломами кісток стопи.

Практичне заняття 32.

Відновне лікування при остеохондрозі

Основні питання / ключові слова: Етіологія, патогенез, клініка, діагностика та сучасні методи фізіотерапії і реабілітації, що застосовуються з метою відновного лікування хворих з різними клінічними формами остеохондрозу.

Рекомендована література

1. Скляренко Є.Т. Травматологія і ортопедія: Підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів – К.: Здоров'я, 2005. – 384 с.
3. Травматологія і ортопедія: [посібник для практичних занять] / за ред. проф. О.А. Бур'янова. – К.: Книга плюс, 2006. – 135 с.

3. Пархотик І.І. Фізична реабілітація при травмах верхніх кінцівок / І.І. Пархотик. – Київ: Олімпійська література, 2007. – 279 с.

4. Джеффрі Г. Фізикальні дослідження кістково-м'язової системи. Ілюстроване керівництво / Переклад з англійської під редакцією С.П. Миронова, - М.: Видання БИНОМ Лабораторія знань, 2011. - 472 с.

5. Міжнародна статистична класифікація хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я. 10-й перегляд. — К.: Здоров'я, 2001. — Т. 3. — 817 с.

Змістовий модуль 7.

Відновне лікування при типових захворюваннях і пошкодженнях елементів опорно-рухового апарату людини

Лекція 9.

Відновне лікування при пошкодженнях кінцівок

Основні питання / ключові слова: Складання програм відновного лікування пацієнтів при типових захворюваннях і пошкодженнях елементів їх опорно-рухового апарату.

Лекція 10.

Відновне лікування при пошкодженнях хребта

Основні питання / ключові слова: Складання програм відновного лікування пацієнтів при пошкодженнях хребта. Засоби і методи реабілітації, які при цьому застосовуються.

Практичне заняття 33.

Відновне лікування при остеопорозі

Основні питання / ключові слова: Складання програм відновного лікування пацієнтів при остеопорозі. Засоби і методи реабілітації, які застосовуються при даному типі патологічних змін організму.

Практичне заняття 34.

Відновне лікування при остеохондропатіях

Основні питання / ключові слова: Складання програм відновного лікування пацієнтів при різних видах остеохондропатій. Засоби і методи реабілітації, які застосовуються при даному типі патологічних змін організму.

Практичне заняття 35.

Відновне лікування при анкілозуючому спондиліозі

Основні питання / ключові слова: Складання програм відновного лікування пацієнтів при анкілозуючому спондиліозі. Засоби і методи реабілітації, які застосовуються при даному типі патологічних змін організму.

Практичне заняття 36.

Відновне лікування при пошкодженнях шийного відділу хребта

Основні питання / ключові слова: Складання програм відновного лікування пацієнтів з пошкодженнями шийного відділу хребта. Засоби і методи реабілітації, які застосовуються при даному виді травм.

Практичне заняття 37.

Відновне лікування при пошкодженнях грудного відділу хребта

Основні питання / ключові слова: Складання програм відновного лікування пацієнтів з пошкодженнями грудного відділу хребта. Засоби і методи реабілітації, які застосовуються при даному виді травм.

Практичне заняття 38.

Відновне лікування при пошкодженнях поперекового відділу хребта

Основні питання / ключові слова: Складання програм відновного лікування пацієнтів з пошкодженнями поперекового відділу хребта. Засоби і методи реабілітації, які застосовуються при даному виді травм.

Рекомендована література

1. Склярєнко Є.Т. Травматологія і ортопедія: Підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів – К.: Здоров'я, 2005. – 384 с.

3. Травматологія і ортопедія: [посібник для практичних занять] / за ред. проф. О.А. Бур'янова. – К.: Книга плюс, 2006. – 135 с.

3. Пархотик І.І. Фізична реабілітація при травмах верхніх кінцівок / І.І. Пархотик. – Київ: Олімпійська література, 2007. – 279 с.

4. Джеффрі Г. Фізикальні дослідження кістково-м'язової системи. Ілюстроване керівництво / Переклад з англійської під редакцією С.П. Миронова, - М.: Видання БИНОМ Лабораторія знань, 2011. - 472 с.

5. Міжнародна статистична класифікація хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я. 10-й перегляд. — К.: Здоров'я, 2001. — Т. 3. — 817 с.

Змістовий модуль 8.

Відновне лікування при специфічних видах пошкоджень і захворювань опорно-рухового апарату

Лекція 11.

Відновне лікування при порушеннях цілісності тазового кільця

Основні питання / ключові слова: Застосування сучасних засобів і методів фізичної реабілітації пацієнтів при пошкодженнях тазу з порушенням цілісності тазового кільця в процесі їх відновного лікування.

Лекція 12.

Відновне лікування при щелепно-лицевих травмах

Основні питання / ключові слова: Застосування сучасних засобів і методів фізичної реабілітації пацієнтів з різноманітними щелепно-лицевими травмами в процесі їх відновного лікування.

Практичне заняття 39.**Відновне лікування при переломах куприка**

Основні питання / ключові слова: Застосування сучасних засобів і методів фізичної реабілітації пацієнтів з переломами куприка в процесі їх відновного лікування.

Практичне заняття 40.**Відновне лікування при переломах кісток лицевого черепа**

Основні питання / ключові слова: Застосування сучасних засобів і методів фізичної реабілітації пацієнтів з відкритими і закритими переломами кісток лицевого черепа в процесі їх відновного лікування.

Практичне заняття 41.**Відновне лікування при переломах кісток мозкового черепа**

Основні питання / ключові слова: Застосування сучасних засобів і методів фізичної реабілітації пацієнтів з відкритими і закритими переломами кісток мозкового черепа в процесі їх відновного лікування.

Практичне заняття 42.**Відновне лікування при переломах кісток тазу**

Основні питання / ключові слова: Застосування сучасних засобів і методів фізичної реабілітації пацієнтів при переломах кісток тазу без порушення цілісності тазового кільця в процесі їх відновного лікування.

Практичне заняття 43.**Відновне лікування при переломах ребер**

Основні питання / ключові слова: Застосування сучасних засобів і методів фізичної реабілітації пацієнтів при закритих переломах ребер в процесі їх відновного лікування.

Практичне заняття 44.**Відновне лікування при переломах грудини**

Основні питання / ключові слова: Застосування сучасних засобів і методів фізичної реабілітації пацієнтів при закритих переломах грудини в процесі їх відновного лікування.

Рекомендована література

1. Склярєнко Є.Т. Травматологія і ортопедія: Підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів – К.: Здоров'я, 2005. – 384 с.
3. Травматологія і ортопедія: [посібник для практичних занять] / за ред. проф. О.А. Бур'янова. – К.: Книга плюс, 2006. – 135 с.

3. Пархотик І.І. Фізична реабілітація при травмах верхніх кінцівок / І.І. Пархотик. – Київ: Олімпійська література, 2007. – 279 с.

4. Джеффри Г. Фізикальні дослідження кістково-м'язової системи. Ілюстроване керівництво / Переклад з англійської під редакцією С.П. Миронова, - М.: Видання БИНОМ Лабораторія знань, 2011. - 472 с.

5. Міжнародна статистична класифікація хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я. 10-й перегляд. — К.: Здоров'я, 2001. — Т. 3. — 817 с.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5		Модуль 6		Модуль 7		Модуль 8	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2
Відвідування семінарських																	
Відвідування практичних занять	1	6	6	6	6	5	5	5	5	5	5	5	5	6	6	6	6
Робота на семінарському занятті																	
Робота на практичному занятті	10	6	60	6	60	5	50	5	50	5	50	5	50	6	60	6	60
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)																	
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ																	
Разом			98		98		86		86		86		86		98		98
Максимальна кількість балів : 736																	
Розрахунок коефіцієнта : $736 / 60 = 12,27$																	

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Змістовий модуль теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль 1.		

Змістовий модуль теми курсу	Академічний контроль	Бали
Основні принципи організації процесу відновного лікування хворих в травматології і ортопедії (6 годин)	Поточний	5
Змістовий модуль 2.		
Засоби та методи відновного лікування хворих в травматології і ортопедії (12 годин)	Поточний	5
Змістовий модуль 3.		
Відновне лікування при поширених захворюваннях опорно-рухового апарату (10 годин)	Поточний	5
Змістовий модуль 4.		
Відновне лікування при травмах елементів опорно-рухового апарату людини (10 годин)	Поточний	5
Змістовий модуль 5.		
Особливості відновного лікування при пошкодженнях кісток і суглобів (10 годин)	Поточний	5
Змістовий модуль 6.		
Особливості відновного лікування при переломах кісток та захворюваннях ОРА людини (10 годин)	Поточний	5
Змістовий модуль 7.		
Відновне лікування при типових захворюваннях і пошкодженнях елементів ОРА людини (12 годин)	Поточний	5
Змістовий модуль 8.		
Відновне лікування при специфічних видах пошкоджень і захворювань ОРА людини (12 годин)	Поточний	5
Всього: 82 години		40

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Форма контролю — модульне письмове тестування.

Критерії оцінювання модульного письмове тестування:

Оцінка	Кількість балів
Відмінно <i>Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)</i>	24 - 25
Дуже добре <i>Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (вище середнього рівень)</i>	21 - 23
Добре <i>Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)</i>	18 – 20
Задовільно <i>Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (нижче середнього рівень)</i>	13 – 17
Достатньо <i>Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (нижче середнього рівень)</i>	10 -13
Незадовільно <i>Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)</i>	6 – 9
Незадовільно <i>З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)</i>	1 – 5

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма контролю — екзамен.

Умови допуску — 35 і більше балів.

Критерії оцінювання підсумкового письмового тестування:

Оцінка	Кількість балів
Відмінно <i>Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)</i>	36 – 40
Дуже добре <i>Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (вище середнього рівень)</i>	31 – 35
Добре <i>Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)</i>	21 – 30
Задовільно <i>Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (нижче середнього рівень)</i>	16-20
Достатньо <i>Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (нижче середнього рівень)</i>	11-15
Незадовільно <i>Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)</i>	6-10

Незадовільно*З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)*

1-5

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Розкрийте значення поняття «ВІДНОВНЕ ЛІКУВАННЯ» відносно пацієнтів з травмами і захворюваннями опорно-рухового апарату.
2. Перерахуйте основні завдання і принципи відновного лікування хворих в галузі травматології і ортопедії.
3. Охарактеризуйте засоби відновного лікування пацієнтів з травмами і захворюваннями опорно-рухового апарату.
4. Зазначте методи відновного лікування пацієнтів з травмами і захворюваннями опорно-рухового апарату.
5. Вкажіть, які особливості мають методики лікувальної фізичної культури, що застосовуються в процесі відновного лікування хворих.
6. Розкрийте основні причини виникнення захворювань опорно-рухового апарату людини.
7. Вкажіть, в чому полягають особливості застосування методик масажу з метою фізичної реабілітації хворих травматологічного профілю.
8. Охарактеризуйте умови, потрібні для забезпечення високого рівня ефективності відновного лікування пацієнтів.
9. Які морально-психологічні якості повинні бути притаманними фахівцям з відновного лікування хворих?
10. Охарактеризуйте вміння і навички, які повинен мати фахівець з відновного лікування для успішної професійної діяльності.
11. Обґрунтуйте вибір засобів і заходів відновного лікування, які доцільно застосовувати при основних видах порушень постави.
12. Як слід складати індивідуальні програми відновного лікування хворих з різними стадіями сколіозу?
13. Обґрунтуйте вибір засобів і заходів відновного лікування, які доцільно застосовувати при різних ступенях плоскостопості.
14. Охарактеризуйте стан хворого з вродженою клишоногістю та визначте методи відновного лікування при цьому виді патології.
15. Як слід складати індивідуальну програму відновного лікування хворого при кривошії?
16. В чому полягає сутність відновного лікування хворого при вродженій дисплазії кульшового суглобу?
17. Як слід проводити курс відновного лікування хворого з вродженим вивихом стегна?
18. Дайте клінічну характеристику різних видів пошкоджень кісток і м'язів плечового поясу.
19. Розкрийте сутність процесу відновного лікування пацієнтів, що страждають на артрогрипоз.
20. Які програми відновного лікування слід застосовувати при травмах опорно-рухового апарату у дітей?

21. Опишіть заходи відновного лікування дітей з захворюваннями органів опорно-рухового апарату.
22. В чому полягає сутність процесу відновного лікування пацієнтів, що страждають на артрит.
23. Охарактеризуйте стан хворих при остеоартрозах та опишіть програми їх відновного лікування.
24. Розкрийте сутність процесу відновного лікування пацієнтів, що мають пошкодження плечового суглобу.
25. Які програми відновного лікування слід застосовувати при травмах кульшового суглобу у дорослих?
26. Опишіть заходи відновного лікування пацієнтів з пошкодженнями ліктьового суглобу.
27. В чому полягає сутність процесу відновного лікування пацієнтів, що отримали пошкодження колінного суглобу?
28. Охарактеризуйте стан хворих при переломах ключиці та опишіть програми їх відновного лікування.
29. Розкрийте сутність процесу відновного лікування пацієнтів, які отримали закриті переломи лопатки.
30. Які програми відновного лікування пацієнтів слід застосовувати при наявності у них відкритого перелому плечової кістки?
31. Опишіть заходи відновного лікування пацієнтів з пошкодженнями кісток передпліччя.
32. В чому полягає сутність процесу відновного лікування пацієнтів, що отримали закриті переломи середньої третини стегна?
33. Охарактеризуйте стан хворих при переломах кісток гомілки та опишіть програми їх відновного лікування.
34. Розкрийте сутність процесу відновного лікування пацієнтів, які отримали пошкодження кісток кисті.
35. Які програми відновного лікування пацієнтів слід застосовувати при наявності у них відкритих переломів кісток стопи?
36. Опишіть докладно заходи відновного лікування пацієнтів, що страждають на остеохондроз.
37. В чому полягає сутність процесу відновного лікування пацієнтів, які страждають на остеопороз?
38. Охарактеризуйте стан хворих при наявності у них остеохондропатій та опишіть програми їх відновного лікування.
39. Розкрийте сутність процесу відновного лікування пацієнтів при наявності у них анкілозуючого спондиліозу.
40. Які програми відновного лікування слід застосовувати з метою реабілітації постраждалих з пошкодженнями шийного відділу хребта?
41. Опишіть докладно заходи відновного лікування пацієнтів, що отримали переломи хребців у грудному відділі хребта.
42. В чому полягає сутність процесу відновного лікування пацієнтів з пошкодженнями поперекового відділу хребта?

43. Охарактеризуйте стан хворих при наявності у них закритого перелому куприка та опишіть типову програму їх відновного лікування.
44. Розкрийте сутність процесу відновного лікування пацієнтів при наявності у них пошкоджень кісток лицевого черепа.
45. Які програми відновного лікування слід застосовувати з метою реабілітації постраждалих з пошкодженнями кіток мозкового черепа?
46. опишіть докладно заходи відновного лікування пацієнтів, що отримали переломи кісток тазу без порушення цілісності тазового кільця.
47. В чому полягає сутність процесу відновного лікування пацієнтів з множинними пошкодженнями ребер?
48. Охарактеризуйте стан хворих при наявності у них закритого перелому грудини та опишіть типову програму їх відновного лікування.
49. Назвіть види та дайте клінічну характеристику переломів кісток плечового поясу.
50. Дайте клінічну характеристику повних і неповних вивихів суглобів верхньої кінцівки.
51. Охарактеризуйте програму відновного лікування постраждалого при наявності у нього пошкодження кісток обох верхніх кінцівок.
52. Визначте основні заходи відновного лікування постраждалих з пошкодженнями кісток обох нижніх кінцівок.
53. Назвіть основні види пошкоджень елементів опорно-рухового апарату людини та вкажіть, які засоби відновного лікування при них застосовуються?
54. Охарактеризуйте клінічні прояви травматичної хвороби та вкажіть, які стадії перебігу вона має?
55. Вкажіть, в чому полягає сутність відновного лікування постраждалих з різними видами пошкоджень і захворювань опорно-рухового апарату?

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно <i>Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)</i>	90-100
Дуже добре <i>Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (вище середнього рівень)</i>	82-89
Добре <i>Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)</i>	75-81
Задовільно <i>Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (нижче середнього рівень)</i>	69-74
Достатньо <i>Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (нижче середнього рівень)</i>	60-68

Незадовільно <i>Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)</i>	35-59
Незадовільно <i>З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)</i>	1-34

7. Навчально-методична картка дисципліни

Разом 240 год.: лекції - 24 год., практичні заняття - 88 год., самостійна робота - 82 год., модульний контроль - 16 год., екзамен - 2 год.

Модулі	ЗМ 1. Основні принципи організації процесу відновного лікування хворих в травматології і ортопедії (98 балів)					
Лекції	1			2		
Теми лекцій	Поняття про реабілітацію в травматології і ортопедії			Завдання і принципи фізичної реабілітації в травматології і ортопедії		
Лекції, відвідування (бали)	1			1		
Практичні заняття	1	2	3	4	5	6
Теми практичних занять	Засоби відновного лікування в травматології і ортопедії	Методи відновного лікування в травматології і ортопедії	Особливості лікувальної фізичної культури при відновному лікуванні	Особливості застосування методик масажу при відновному лікуванні	Характеристика умов, що забезпечують підвищення ефективності відновного лікування	Морально-психологічні якості фахівця з відновного лікування
Робота на практичних заняттях + відвідування (бали)	10 + 1	10 + 1	10 + 1	10 + 1	10 + 1	10 + 1
Самостійна робота, (бали)	5					
Види поточного контролю (бали)	Модульна контрольна робота № 1 (25 балів)					
Підсумковий контроль						

Модулі	ЗМ 2. Засоби та методи відновного лікування хворих в травматології і ортопедії (98 балів)					
Лекції	3			4		
Теми лекцій	Характеристика засобів фізичної реабілітації в травматології і ортопедії			Особливості застосування лікувальної фізичної культури в травматології і ортопедії		
Лекції, відвідування (бали)	1			1		
Практичні заняття	7	8	9	10	11	12
Теми практичних занять	Характер. вмінь і навичок фахівця з відновного лікування	Відновне лікування при основних видах порушень постави	Відновне лікування при різних стадіях сколіозу	Відновне лікування при різних ступенях плоскостопості	Відновне лікування при вродженій клишоногості	Відновне лікування при вродженій кривошії
Робота на практичних заняттях + відвідування (бали)	10 + 1	10 + 1	10 + 1	10 + 1	10 + 1	10 + 1
Самостійна робота (бали)	5					
Види поточного контролю (бали)	Модульна контрольна робота № 2 (25 балів)					
Підсумковий контроль						

Модулі	ЗМ 3. Відновне лікування при поширених захворюваннях опорно-рухового апарату (86 балів)				
Лекції	5				
Теми лекцій	Особливості фізичної реабілітації при природжених захворюваннях опорно-рухового апарату				
Лекції, відвідування (бали)	1				
Практичні заняття	13	14	15	16	17
Теми практичних занять	Відновне лікування при дисплазії кульшового суглобу	Відновне лікування при вродженому вивиху стегна	Відновне лікування при артрогрипозі	Відновне лікування при травмах опорно-рухового апарату у дітей	Відновне лікування при захворюваннях опорно-рухового апарату у дітей
Робота на практичних заняттях + відвідування (бали)	10 + 1	10 + 1	10 + 1	10 + 1	10 + 1
Самостійна робота, (бали)	5				
Види поточного контролю (бали)	Модульна контрольна робота № 3 (25 балів)				
Підсумковий контроль					

Модулі	ЗМ 4. Відновне лікування при травмах елементів опорно-рухового апарату людини (86 балів)				
Лекції	6				
Теми лекцій	Травма і травматична хвороба. Основні поняття. Основні патологічні прояви				
Лекції, відвідування (бали)	1				
Практичні заняття	18	19	20	21	22
Теми практичних занять	Відновне лікування при артритах	Відновне лікування при остеоартрозах	Відновне лікування при пошкодженнях плечового суглобу	Відновне лікування при пошкодженнях кульшового суглобу	Відновне лікування при пошкодженнях ліктьового суглобу
Робота на практичних заняттях + відвідування (бали)	10 + 1	10 + 1	10 + 1	10 + 1	10 + 1
Самостійна робота, (бали)	5				
Види поточного контролю (бали)	Модульна контрольна робота № 4 (25 балів)				
Підсумковий контроль					

Модулі	ЗМ 5. Особливості відновного лікування при пошкодженнях кісток і суглобів (86 балів)				
Лекції	7				
Теми лекцій	Суглоби людини. Анатомія і фізіологія. Особливості травм, ушкоджень та хвороб суглобів				
Лекції, відвідування (бали)	1				
Практичні заняття	23	24	25	26	27
Теми практичних занять	Відновне лікування при пошкодженнях колінного суглобу	Відновне лікування при пошкодженнях ключиці	Відновне лікування при пошкодженнях лопатки	Відновне лікування при переломах плечової кістки	Відновне лікування при переломах кісток передпліччя
Робота на практичних заняттях + відвідування (бали)	10 + 1	10 + 1	10 + 1	10 + 1	10 + 1
Самостійна робота, (бали)	5				
Види поточного контролю (бали)	Модульна контрольна робота № 5 (25 балів)				
Підсумковий контроль					

Модулі	ЗМ 6. Особливості відновного лікування при переломах кісток та захворюваннях опорно-рухового апарату людини (86 балів)				
Лекції	8				
Теми лекцій	Відновне лікування при пошкодженнях довгих трубчастих кісток				
Лекції, відвідування (бали)	1				
Практичні заняття	28	29	30	31	32
Теми практичних занять	Відновне лікування при переломах стегна	Відновне лікування при переломах кісток гомілки	Відновне лікування при переломах кісток кисті	Відновне лікування при переломах кісток стопи	Відновне лікування при остеохондрозі
Робота на практичних заняттях + відвідування (бали)	10 + 1	10 + 1	10 + 1	10 + 1	10 + 1
Самостійна робота, (бали)	5				
Види поточного контролю (бали)	Модульна контрольна робота № 6 (25 балів)				
Підсумковий контроль					

Модулі	ЗМ 7. Відновне лікування при типових захворюваннях і пошкодженнях елементів опорно-рухового апарату людини (98 балів)					
Лекції	9			10		
Теми лекцій	Відновне лікування при пошкодженнях кінцівок			Відновне лікування при пошкодженнях хребта		
Лекції, відвідування (бали)	1			1		
Практичні заняття	33	34	35	36	37	38
Теми практичних занять	Відновне лікування при остеопорозі	Відновне лікування при остеохондропатіях	Відновне лікування при анкілозуючому спондиліозі	Відновне лікування при пошкодженнях шийного відділу хребта	Відновне лікування при пошкодженнях грудного відділу хребта	Відновне лікування при пошкодженнях поперекового відділу хребта
Робота на практичних заняттях + відвідування (бали)	10 + 1	10 + 1	10 + 1	10 + 1	10 + 1	10 + 1
самостійна робота (бали)	5					
Види поточного контролю (бали)	Модульна контрольна робота № 7 (25 балів)					
Підсумковий контроль						

Модулі	ЗМ 8. Відновне лікування при специфічних видах пошкоджень і захворювань опорно-рухового апарату (98 балів)					
Лекції	11			12		
Теми лекцій	Відновне лікування при порушеннях цілісності тазового кільця			Відновне лікування при щелепно-лицевих травмах		
Лекції, відвідування (бали)	1			1		
Практичні заняття	39	40	41	42	43	44
Теми практичних занять	Відновне лікування при переломах куприка	Відновне лікування при переломах кісток лицевого черепа	Відновне лікування при переломах кісток мозкового черепа	Відновне лікування при переломах кісток тазу	Відновне лікування при переломах ребер	Відновне лікування при переломах грудини
Робота на практичних заняттях + відвідування (бали)	10 + 1	10 + 1	10 + 1	10 + 1	10 + 1	10 + 1
Самостійна робота (бали)	5					
Види поточного контролю (бали)	Модульна контрольна робота № 8 (25 балів)					
Підсумковий контроль	Екзамен					

7. Рекомендовані джерела

Основні:

1. Абрамов В.В., Клапчук О.Б., Неханевич [та ін.]. Фізична реабілітація, спортивна медицина: підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів. Дніпропетровськ, ЖФ, 2014. 456 с.
2. Вакуленко Л.О., Клапчук В.В.. Основи фізичної реабілітації: Навчальний посібник/ За загальною редакцією - Тернопіль: ТНПУ, 2010. – 234 с.
3. Дубровський В.І. Лікувальна фізична культура: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. 2-е видання., Центр ВЛАДОС, 2001. — 608 с.
4. Магльований А., Мухін В., Магльована Г. Основи фізичної реабілітації - Львів, 2006. - 150 с.
5. Матеріали з лекції №3-4 з предмету «Відновне лікування при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату».
6. Міжнародна статистична класифікація хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я. 10-й перегляд. — К.: Здоров'я, 2001. — Т. 3. — 817 с.
7. Пархотик І.І. Фізична реабілітація при травмах верхніх кінцівок / І.І. Пархотик. – Київ: Олімпійська література, 2007. – 279 с.
8. Скляренко Є.Т. Травматологія і ортопедія: Підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів – К.: Здоров'я, 2005. – 384 с.
9. Травматологія і ортопедія: [посібник для практичних занять] / за редакцією професора О.А. Бур'янова. – К.: Книга плюс, 2006. – 135 с.
10. Хірургія, травматологія, анестезіологія та інтенсивна терапія. Навчальне видання під редакцією Ф.С. Глумчера, П.Д. Фоміна, Е.Г. Педченка . — К.: ВСІ «Медицина», 2012. — 736 с.

Додаткові:

1. Дитяча травматологія: [практичний посібник] / [за загальною редакцією професора О.В. Дольницького, професора Д.Ю. Кривчені, професора М.Є. Поліщука]. – К.: Книга плюс, 2006. – 470 с.
2. Горшков С.З. Ускладнення при пошкодженнях опорно-рухового апарату людини / С.З. Горшков // Травматологія и ортопедія / [під редакцією Х.А. Мусалатова, Г.С. Юмашева]. – М.: Медицина, 1995. – С. 428 - 435.
3. Джеффри Г. Фізикальні дослідження кістково-м'язової системи. Ілюстроване керівництво / Переклад з англійської під редакцією С.П. Миронова, - М.: Видання БИНОМ Лабораторія знань, 2011. - 472 с.

9. Додаткові ресурси

1. <https://studfile.net/>
2. <https://moz.gov.ua/>
3. <https://ffv.udpu.edu.ua/>
4. www.pozvonok.ru
5. www.spina5.com.ua